

# Standardy Ochrony Małoletnich w Szkole Podstawowej im. Ks. Jana Lesińskiego w Słupie

## WERSJA SKRÓCONA

---

### Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289 oraz 535)
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 poz. 1870)
3. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 1606)
4. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.)
5. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 900)

# CZEŚĆ I

## Standardy ochrony małoletnich\* w Szkole Podstawowej

### im. Ks. Jana Lesińskiego opierają się na założeniach:

1. W szkole nie są zatrudniane osoby mogące zagrażać bezpieczeństwu małoletnich;
2. Wszyscy pracownicy potrafią rozpoznać oznaki krzywdzenia małoletniego oraz podejmować działania w przypadku podejrzenia, że jest on ofiarą przemocy w szkole lub przemocy domowej.
3. Podejmowane w szkole działania nie mogą naruszać praw dziecka, praw człowieka, praw ucznia określonych w Statucie Szkoły Podstawowej im. Ks. Jana Lesińskiego oraz bezpieczeństwa danych osobowych;
4. Uczniowie wiedzą, jak unikać zagrożeń w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami;
5. Małoletni wiedzą, do kogo zwracać się o pomoc w sytuacjach dla nich trudnych i czynią to mając świadomość skuteczności podejmowanych w szkole działań;
6. Rodzice poszerzają wiedzę i umiejętności o metodach wychowania dziecka bez stosowania przemocy oraz potrafią uczyć je zasad bezpieczeństwa.
7. Szkoła zapewnia ochronę skrzywdzonych małoletnich.
8. Wszystkie działania są dokumentowane oraz monitorowane i poddawane okresowej kontroli przy udziale wszystkich niezbędnych osób.

\* **Standard** - przyjęta zasada, norma, wymóg

**Małoletni** - osoba, która nie ukończyła 18 lat

## **Zasady Ochrony Małoletnich w Szkole Podstawowej im. Ks. Jana Lesińskiego w Słupie**

Wszystkie działania podejmowane w szkole mają w interesie dobro dziecka.

Zabrania się jakiegokolwiek przemocy wobec dzieci.

Objaśnienie terminów:

1. Dzieckiem jest każda osoba, która nie ukończyła 18 lat.
2. Opiekunem dziecka jest rodzic, rodzic zastępczy lub opiekun wyznaczony przez sąd.
3. W przypadku konieczności uzyskania zgody rodziców na działania związane z pracą szkoły wystarczy zgoda jednego z rodziców.
4. Krzywdzenie to działania karalne lub czyny zabronione określone przez przepisy prawa.
5. Nadzór nad bezpiecznym korzystaniem z Internetu w placówce sprawuje nauczyciel opiekujący się bądź prowadzący zajęcia, podczas których wykorzystuje się Internet.
6. W szkole wyznaczono pracownika odpowiedzialnego za nadzór nad realizacją Standardów Ochrony Małoletnich.
7. Dane osobowe to informacje osobiste o dziecku – np. imię i nazwisko, adres.

STANDARD I	Uczniowie, rodzice i pracownicy znają treść dokumentu „Standardy Ochrony Małoletnich w Szkole Podstawowej im. Ks. Jana Lesińskiego w Słupie”. Dokument jest dostępny i upowszechniany.
STANDARD II	W Szkole Podstawowej im. Ks. Jana Lesińskiego w Słupie stosuje się zasady zapobiegające krzywdzeniu dzieci, a personel współtworzy i zapewnia dzieciom bezpieczne i przyjazne środowisko.
STANDARD III	W szkole opracowano procedury dotyczące „Standardów Ochrony Małoletnich”, które określają, jakie działania należy podjąć w sytuacji krzywdzenia dziecka lub zagrożenia jego bezpieczeństwa.
STANDARD IV	Szkoła oferuje rodzicom/opiekunom prawnym informację oraz edukację w zakresie wychowania dzieci bez przemocy oraz ich ochrony przed krzywdzeniem i wykorzystywaniem.
STANDARD V	Szkoła zapewnia równe traktowanie uczniów oraz przestrzega ich praw.

STANDARD VI	W szkole dba się o bezpieczeństwo w sieci i zapobiega cyberprzemocy.
STANDARD VII	Działania podejmowane w ramach Standardów Ochrony Małoletnich są na bieżąco dokumentowane.
STANDARD VIII	Szkoła monitoruje i cyklicznie weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi standardami.

# CZEŚĆ II

## **Jak pracownicy reagują na krzywdzenie dziecka?**

1. Pracownicy wiedzą, jak rozpoznać oznaki krzywdzenia dziecka.
2. Pracownicy rozmawiają z rodzicami i przekazują im tym, jak poradzić sobie z danym problemem.
3. Pracownicy prowadzą obserwację i kontrolują dobrostan dziecka.
4. Pracownicy znają zasady ustalone w szkole, które dotyczą relacji między pracownikiem a uczniem i między uczniami.
5. Każdy pracownik przed podpisaniem umowy zostaje skontrolowany przez dyrektora szkoły w zakresie popełnionych przestępstw.

## **Jakie działania podejmują pracownicy, gdy zaobserwują krzywdzenie dziecka lub otrzymają takie zgłoszenie?**

**Przemoc domowa** to jednorazowe lub powtarzające się działanie/zaniechanie dotyczące:

- Niebezpieczeństwa narażania na utratę zdrowia lub życia;
- Naruszenie nietykalności cielesnej, wolności lub godności;
- Ograniczenia dostępu do środków finansowych;
- Naruszania prywatności,
- Poniżania,
- Dręczenia za pomocą środków elektronicznych.

W przypadku zaobserwowania niepożądanego zjawiska lub otrzymania zgłoszenia pracownik zgłasza sprawę szkolonemu koordynatorowi, który wypełnia kartę interwencji i uruchamia procedurę ochrony małoletniego. **Pracownicy szkoły nie oceniają wiarygodności zgłoszenia!**

## **Zasady podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego.**

### **Jak możesz zgłosić przemoc domową?**

1. Ustnie lub pisemnie dowolnej osobie, do której masz zaufanie, która jest pracownikiem szkoły.
2. Zgłoszenie doznawanej krzywdy może nastąpić w bezpośredniej rozmowie, drogą elektroniczną (e-dziennik), telefoniczną.
3. Celem osoby, która odebrała zgłoszenie jest zatrzymanie krzywdzenia dziecka.
4. W przypadku zagrożenia życia dziecka osoba odbierająca zgłoszenie może powiadomić Policję o zagrożeniu życia dziecka i pogotowie ratunkowe.

**Zgłosić przemoc domową może również pracownik szkoły, ale też osoba z zewnątrz.**

### **Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o podejrzeniu krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich**

1. Pedagog specjalny – mgr Monika Pluta

Gabinet pedagoga znajduje się w gabinecie specjalistów przy bibliotece szkolnej.

Godziny pracy pedagoga wykazane są na stronie FB szkoły i na tablicy informacyjnej przy wejściu do budynku szkoły.

Z pedagogiem można kontaktować się:

Telefonicznie: 56 468 57 29 mailowo: [spslup@gmail.com](mailto:spslup@gmail.com)

W przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia małoletniego proszę zostawić zawiadomienie o przemocy pierwszemu spotkanemu pracownikowi szkoły.

## ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI PERSONEL – DZIECKO

Każdy członek personelu zobowiązany/a do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych dzieci. Należy działać w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji Twojego zachowania.

### **Komunikacja z dziećmi**

W komunikacji z dziećmi pracownicy:

1. Słuchają ich uważnie udzielają im odpowiedzi adekwatnych do wieku i danej sytuacji.
2. Nie zawstydzają, nie upokarzają, nie lekceważą i nie obrażają dziecka. Nie krzyczą na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci.
3. Nie ujawniają informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
4. Podejmując decyzje dotyczące dziecka, informują je o tym i starają się brać pod uwagę jego oczekiwania.
5. Szanują prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić dziecko, wyjaśniają mu to najszybciej jak to możliwe.
6. Jeśli pojawi się konieczność rozmawiania z dzieckiem na osobności, zostawiają uchylone drzwi do pomieszczenia i zalecane jest, aby poprosić drugiego pracownika/ wychowawcę/pedagoga o obecność podczas takiej rozmowy.
7. Zachowują się stosownie w towarzystwie małoletnich: obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
8. Zapewniają dzieci, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć wybranej lub wskazanej osobie (w zależności od procedur interwencji, jakie przyjęła instytucja) i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.

1. Doceniają i szanują wkład dzieci w podejmowane działania i traktują równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
2. Nie faworyzują dzieci.
3. Nie nawiązują jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani nie składają mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.
4. Nie utrwalają wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych dzieci.
5. Nie proponują dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności dzieci.
6. Nie przyjmują pieniędzy ani prezentów od dziecka, ani rodziców/opiekunów dziecka.

## **Działania z dziećmi**

Pracownicy:

### **Zasady fizycznego kontaktu z dzieckiem**

Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego.

Pracownikom:

1. Nie wolno bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka, czy angażować się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne.
2. Nigdy nie należy dotykać dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.

3. Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
4. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka, należy unikać innego niż niezbędny kontakt fizyczny z dzieckiem. Dotyczy to zwłaszcza pomagania dziecku w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety.
5. Podczas dłuższych niż jednodniowe wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z dzieckiem w jednym łóżku lub w jednym pokoju.

### **Kontakty poza godzinami pracy**

Co do zasady kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych.

1. Nie wolno spotykać się poza godzinami pracy pracownika szkoły oraz w miejscach zamieszkania (np. dom pracownika lub ucznia). Obejmuje to także kontakty z dziećmi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
2. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy).
3. Jeśli zachodzi **uzasadniona konieczność spotkania z dziećmi** poza godzinami pracy pracownika szkoły, należy poinformować o tym dyrekcję, a rodzice/opiekunowie prawni dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
4. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.

## **Bezpieczeństwo online**

1. Nie wolno nawiązywać kontaktów z uczniami i uczennicami poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.
2. W trakcie lekcji osobiste urządzenia elektroniczne powinny być wyłączone lub wyciszone, a funkcjonalność Bluetooth i Wi - fi wyłączona na terenie instytucji.

**Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych w Szkole Podstawowej im. Ks. Jana Lesińskiego w Słupie:**

1. Infrastruktura sieciowa placówki umożliwia dostęp do Internetu, zarówno personelowi, jak i dzieciom, w czasie zajęć.
2. Bezpieczeństwo sieci w instytucji zapewnia sieć OSE (Ogólnopolska Sieć Edukacyjna).
3. Istnieje regulamin korzystania z Internetu przez dzieci oraz procedura określająca działania, które należy podjąć w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze.
4. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika placówki, ma on obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Pracownik placówki czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez dzieci podczas zajęć.
5. W miarę możliwości osoba odpowiedzialna za Internet przeprowadza z dziećmi cykliczne warsztaty dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.
6. Placówka zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu, przy komputerach, z których możliwy jest dostęp do sieci.
7. Na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie szkoły jest zainstalowane i aktualizowane oprogramowanie antywirusowe, antyspamowe oraz firewall z uwzględnieniem możliwości sprzętowych.
8. Login i hasło do Internetu posiada każdy nauczyciel prowadzący zajęcia komputerowe z dziećmi.
9. Na terenie szkoły dostęp ucznia do Internetu możliwy jest pod nadzorem nauczyciela na zajęciach dydaktycznych.
10. Uczeń może korzystać z Internetu tylko na komputerze z zainstalowanym programem filtrującym treści.
11. Uczniowie korzystają z komputera pod opieką nauczyciela.

12. Korzystanie z multimediiów, Internetu i programów użytkowych służy wyłącznie celom informacyjnym i edukacyjnym.

13. Uczeń obsługuje sprzęt komputerowy zgodnie z zaleceniami nauczyciela.

14. Użytkownikowi komputera zabrania się:

- a. instalowania oprogramowania oraz dokonywania zmian w konfiguracji oprogramowania zainstalowanego w systemie,
- b. usuwania cudzych plików, odinstalowania programów, dekompletowania sprzętu,
- c. dotykania elementów z tyłu komputera, kabli zasilających, a także kabli sieciowych.

#### **Zasady korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych**

1. Uczeń ma prawo korzystać na terenie szkoły z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych **tylko i wyłącznie** w przypadku zajęć, na których sprzęt tego typu jest wymagany, co wcześniej zapowiedzieć powinien nauczyciel prowadzący takie zajęcia lub w przypadku konieczności skontaktowania się z rodzicem, co powinno być zgłoszone przed lub na początku lekcji (przerwy), na której kontakt ma się odbyć.
2. Przez pojęcie „inne urządzenia elektroniczne” rozumie się także tablet, odtwarzacz muzyki, dyktafon, kamerę, aparat cyfrowy, słuchawki, itp.
3. Uczniowie przynoszą do szkoły telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność, za zgodą rodziców.
4. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie lub zniszczenie czy kradzież sprzętu przynieszonego przez uczniów.
5. Uczeń ma obowiązek wyłączyć lub wyciszyć telefon (bez wibracji) i schować go w torbie/plecaku przed rozpoczęciem zajęć edukacyjnych. Telefon pozostaje niewidoczny zarówno dla ucznia, jak i pozostałych osób.
6. Na terenie szkoły obowiązuje zakaz korzystania z Internetu za pośrednictwem telefonu komórkowego. Powyższe nie dotyczy sytuacji edukacyjnych, które wynikają z organizacji oraz przebiegu zajęć lekcyjnych prowadzonych przez nauczyciela.

7. Na terenie szkoły zakazuje się uczniom filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek prywatnych nośnikach cyfrowych.
8. Powyższe nie dotyczy wydarzeń publicznych odbywających się w szkole, w tym uroczystości szkolnych.
9. W szczególnych przypadkach nagrywanie zajęć edukacyjnych oraz utrwalanie ich w jakikolwiek sposób możliwe jest wyłącznie po uzyskaniu zgody dyrektora szkoły lub nauczyciela prowadzącego zajęcia edukacyjne.
10. Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu, lub innych urządzeń jest możliwe jedynie za zgodą osoby nagrywanej lub fotografowanej. Niedopuszczalne jest nagrywanie lub fotografowanie sytuacji niezgodnych z powszechnie przyjętymi normami etycznymi i społecznymi oraz przesyłanie treści obrażających inne osoby.

## ZASADY OCHRONY WIZERUNKU I DANYCH OSOBOWYCH DZIECI

W działaniach szkoła kieruje się odpowiedzialnością i rozważącością wobec utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków dzieci.

1. Dzielenie się zdjęciami i filmami z naszych aktywności służy celebrowaniu sukcesów dzieci, dokumentowaniu naszych działań i zawsze ma na uwadze bezpieczeństwo dzieci. Wykorzystujemy zdjęcia/nagrania pokazujące szeroki przekrój dzieci – chłopców i dziewczęta, dzieci w różnym wieku, o różnych uzdolnieniach, stopniu sprawności i reprezentujące różne grupy etniczne.
2. Rodzice dzieci mają prawo zdecydować, czy ich wizerunek zostanie zarejestrowany i w jaki sposób zostanie przez nas użyty.
3. Jeśli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, impreza publiczna, zgoda rodziców/opiekunów prawnych dziecka nie jest wymagana.

### **Rejestrowanie wizerunków dzieci do prywatnego użytku**

1. Wykorzystanie, przetwarzanie i publikowanie zdjęć/nagrań zawierających wizerunki dzieci i osób dorosłych wymaga udzielenia zgody przez te osoby, w przypadku dzieci – przez ich rodziców/opiekunów prawnych.
2. Zdjęcia lub nagrania zawierające wizerunki dzieci nie powinny być udostępniane w mediach społecznościowych ani na serwisach otwartych, chyba że rodzice lub opiekunowie prawni tych dzieci wyrażą na to zgodę.

### **Rejestrowanie wizerunku dzieci przez osoby trzecie i media**

Jeśli przedstawiciele mediów lub dowolna inna osoba będą chcieli zarejestrować organizowane przez nas wydarzenie i opublikować zebrany materiał, muszą zgłosić taką prośbę wcześniej i uzyskać zgodę dyrekcji.

### **Zasady w przypadku niewyrażenia zgody na rejestrowanie wizerunku dziecka**

Jeśli dzieci, rodzice lub opiekunowie prawni nie wyrazili zgody na utrwalenie wizerunku dziecka, szkoła będzie respektować ich decyzję.

## ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIAMI

1. Uczniowie mają prawo do życia i przebywania w bezpiecznym środowisku, także w szkole. Nauczyciele i personel szkolny chronią uczniów i zapewniają im bezpieczeństwo.
2. Uczniowie mają obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania określonych Statucie szkoły.
3. Uczniowie uznają prawo innych uczniów do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych uczniów – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmiennosc.
4. Zachowanie i postępowanie uczniów wobec kolegów/innych osób nie narusza ich poczucia godności osobistej. Uczniowie są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
5. Kontakty między uczniami cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych typu: proszę, dziękuję, przepraszam; uprzejmość; życzliwość; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
6. Uczniowie budują wzajemne relacje poprzez niwelowanie konkurencyjności między sobą w różnych obszarach życia, wzajemne zrozumienie oraz konstruktywne, bez użycia siły, rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą. Akceptują i szanują siebie nawzajem.
7. Uczniowie okazują zrozumienie dla trudności i problemów kolegów/koleżanek i oferują im pomoc. Nie szydzą z ich słabości, nie wyśmiewają, nie krytykują.
8. W kontaktach między sobą uczniowie nie mogą zachowywać się prowokacyjnie.
9. Uczniowie mają prawo do własnych poglądów oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.
10. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród uczniów nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Uczniowie nie mają

prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji i przemocy wobec innych uczniów.

11. Uczniowie mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników szkoły o zaistniałych zagrożeniach.
12. Jeśli uczeń jest świadkiem stosowania przez innego ucznia/uczniów jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np: pomaga ofierze, chroni ją, szuka pomocy dla ofiary u osoby dorosłej (zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami).
13. Wszyscy uczniowie znają obowiązujące w szkole procedury bezpieczeństwa – wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych uczniów, gdzie i do kogo dorosłego mogą się w szkole zwrócić o pomoc.
14. Jeśli uczeń stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w szkole pomoc zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.

### **Niedozwolone zachowania uczniów w szkole**

1. Stosowanie agresji i przemocy wobec uczniów/innych osób:
  - a) agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:
    - bicie/uderzenie/popychanie/kopanie/opluwanie, wymuszenia;
    - napastowanie seksualne;
    - nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą; fizyczne zaczepki;
    - zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań; rzucanie w kogoś przedmiotami;
  - b) agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.:
    - obelgi, wyzwiska
    - wyśmiewanie, drwienie, szydzenie z ofiary; bezpośrednie obrażanie ofiary;
    - plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie ofiary groźby;

c) agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:

- poniżanie;
- wykluczanie/izolacja/milczenie/manipulowanie;
- pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu); wulgarne gesty;
- śledzenie/szpiegowanie; obraźliwe SMSy i MMSy;
- wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania;
- telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające);
- niszczenie/zabieranie rzeczy należących do ofiary; straszenie;
- szantażowanie.

2. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w szkole, np. rzucanie kamieniami, przynoszenie do szkoły ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie szkoły.
3. Nieuzasadnione, bez zgody nauczyciela, opuszczanie sali lekcyjnej. Wagarowanie.
4. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć i zabaw organizowanych w szkole. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu swojemu i innych.
5. Niewłaściwe zachowanie podczas wycieczek szkolnych i przerw międzylekcyjnych, np. przebywanie w miejscach niedozwolonych, bieganie w miejscach nie wyznaczonych, itp.
6. Uleganie nałogom, np. palenie papierosów, picie alkoholu, napojów energetycznych.
7. Rozprowadzanie i stosowanie narkotyków/środków odurzających.
8. Niestosowne odzywanie się do kolegów lub innych osób w szkole.
9. Używanie wulgaryzmów w szkole.
10. Celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób oraz własności szkolnej.
11. Aroganckie/niegrzeczne zachowanie wobec kolegów, wulgaryzmy. Kłamanie, oszukiwanie kolegów/innych osób w szkole.
12. Fotografowanie lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych uczniów/osób bez ich zgody.
13. Upublicznianie materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób.
14. Stosowanie wobec innych uczniów/innych osób różnych form cyberprzemoc.

## Zasady rozwiązywania sytuacji konfliktowych pomiędzy rówieśnikami w szkole

1. **Komunikacja:** Zachęcać dzieci do otwartej, szczerze i empatycznej komunikacji. Uczyć ich, aby wyrażały swoje uczucia i potrzeby bez agresji lub obraźliwych słów.
2. **Słuchanie:** Ważne jest, aby uczyć uczniów umiejętności słuchania drugiej strony. Każdy uczestnik konfliktu powinien być wysłuchany i zrozumiany.
3. **Empatia:** Uczyć dzieci, aby próbowały zrozumieć sytuację z perspektywy drugiej osoby. To pomaga w budowaniu empatii i zrozumienia.
4. **Rozpoznawanie emocji:** Pomagać uczniom rozpoznawać swoje własne emocje i emocje innych. To umożliwi lepsze zrozumienie źródła konfliktu.
5. **Rozmowa z trzecią osobą:** Zachęcać uczniów do poszukiwania neutralnej osoby, która może pomóc w rozwiązaniu konfliktu, jeśli nie są w stanie samodzielnie go rozwiązać.
6. **Negocjacje:** Uczyć dzieci umiejętności negocjacji i kompromisu. Dzielić się przykładami, jak można osiągnąć win-win w trudnych sytuacjach.
7. **Rozwiązania problemów:** Nauczyć dzieci, jak rozwiązywać problemy krok po kroku. Pomagać im określić możliwe rozwiązania i konsekwencje każdego z nich.
8. **Bez przemocy:** Podkreślać, że przemoc fizyczna, werbalna czy emocjonalna nie jest akceptowalna. Nauczyć dzieci, jak radzić sobie z konfliktami bez uciekania się do przemocy.
9. **Zachowanie respektu:** Podkreślać znaczenie szacunku w trakcie rozwiązywania konfliktów. Każda osoba zasługuje na szacunek, niezależnie od sytuacji.
10. **Wzajemne wybaczenie:** Uczyć dzieci, że każdy popełnia błędy, i promuj ideę wybaczenia i dawania drugiej szansy.
11. **Dorosły nadzór:** W trudniejszych przypadkach lub gdy uczniowie nie są w stanie sami rozwiązać konfliktu, zaangażować dorosłych, takich jak nauczyciele lub rodzice.
12. **Edukacja na temat różnic kulturowych i społecznych:** Pomagać uczniom zrozumieć różnice między ludźmi i kulturami jako okazję do nauki i wzajemnego szacunku, a nie jako przyczynę konfliktów.
13. **Monitorowanie i interwencja:** Nauczyć dzieci, jak rozpoznawać konflikty, zanim eskalują się i jak proaktywnie interweniować w celu ich rozwiązania.

14. **Wsparcie psychologiczne:** Zapewnić dostęp do wsparcia psychologicznego dla uczniów, którzy doświadczają trudnych konfliktów lub mają trudności w radzeniu sobie z emocjami.

15. **Kultura szkoły:** Stwarzać kulturę szkoły opartą na zasadach szacunku, otwartości i dialogu. To pomoże w prewencji konfliktów i promowaniu pozytywnych relacji.

Dobre zarządzanie konfliktami jest ważnym elementem edukacji społecznej, który pomaga uczniom rozwijać umiejętności interpersonalne i budować zdrowe relacje z rówieśnikami.

ZASADY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI I INNYCH PRACOWNIKÓW SZKOŁY  
W PRZYPADKU PODEJRZENIA LUB ZAISTNIENIA „CYBERPRZEMOCY”

Szkoła prowadzi działania profilaktyczne uświadamiające całej społeczności szkolnej zasady korzystania i zagrożenia płynące z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych.

**1. Ujawnienie przypadku cyberprzemocy:**

- 1) Osobami, które mogą zgłosić o podejrzeniu lub zaistnieniu cyberprzemocy mogą być:
  - a) poszkodowany uczeń (ofiara),
  - b) jego rodzice (opiekunowie),
  - c) inni uczniowie,
  - d) świadkowie zdarzenia,
  - e) nauczyciele.

**2. Ustalenie okoliczności zdarzenia:**

- 1) W szkole zgłaszanie wypadków cyberprzemocy odbywa się według następującej zasady:
  - a) Uczeń – ofiara lub świadek cyberprzemocy informuje wychowawcę klasy lub w wypadku jego nieobecności pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły o wystąpieniu takiego zjawiska,
  - b) jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel nie będący wychowawcą, powinien przekazać informację do wychowawcy klasy, który informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora,
  - c) pedagog szkolny i dyrektor szkoły wraz z wychowawcą klasy powinni dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze postępowanie,
  - d) do obowiązków szkoły należy ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków, przeprowadzenie rozmów z ofiarą, świadkami i sprawcami incydentu.
  - e) nauczyciel zajęć komputerowych w miarę możliwości zabezpiecza dowody i ustala tożsamość sprawcy cyberprzemocy.

**3. Jak można zarejestrować dowody cyberprzemocy?**

- 1) telefon komórkowy (nie wolno kasować wiadomości, trzeba zapisywać zarówno te tekstowe jak też zdjęcia, nagrania z dyktafonu czy filmy lub robić zrzuty ekranu),

- 2) komunikatory (w niektórych serwisach jest możliwość zapisywania rozmów w tzw. archiwach. Jeżeli nie ma takiej możliwości, można rozmowę skopiować do edytora tekstowego i wydrukować),
- 3) strona www (można zapisać widok strony przez naciśnięcie klawisza CTRL i Print Screen, a następnie wykonać operację "wklej" w dokumencie Word lub Paint),
- 4) e-mail (trzeba zapisać wiadomość i to nie tylko treść, ale całą wiadomość, ponieważ może to pomóc w ustaleniu pochodzenia wiadomości).

#### **4. Zidentyfikowanie sprawcy cyberprzemocy**

- 1) Szkoła podejmuje działania mające na celu identyfikację sprawcy cyberprzemocy.
- 2) W sytuacji, gdy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, należy skontaktować się z dostawcą usługi w celu usunięcia z Sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów.
- 3) W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić należy bezwzględnie skontaktować się z policją.

#### **5. Działania wobec sprawcy cyberprzemocy.**

- 1) **W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest uczniem szkoły, pedagog szkolny powinien podjąć dalsze działania:**
  - a) przeprowadzenie rozmowy z uczniem – sprawcą o jego zachowaniu;
  - b) celem rozmowy powinno być ustalenie okoliczności zdarzenia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i próbowanie rozwiązania sytuacji konfliktowej,
  - c) sprawca powinien dostać jasny i zdecydowany komunikat o tym, że szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy.
  - d) należy z uczniem omówić skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach regulaminowych, jakie zostaną wobec niego zastosowane,
  - e) sprawca powinien zostać zobowiązany do usunięcia szkodliwych materiałów z sieci,
  - f) ważne jest znalezienie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy,
  - g) jeżeli jest kilku sprawców, rozmawiać z każdym osobno.

## **2) Powiadomienie rodziców sprawcy i omówienie z nimi zachowania dziecka:**

- a) rodzice sprawcy powinni być powiadomieni o zdarzeniu, zapoznani z dowodami i decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka,
- b) należy pozyskać rodziców do współpracy i ustalić jej zasady,
- c) warto opracować projekt kontraktu dla dziecka określającego zobowiązania ucznia, rodziców i przedstawicieli szkoły oraz konsekwencje nieprzestrzegania wymagań i terminów realizacji zadań zawartych w kontrakcie,

## **3) Objęcie sprawcy pomocą psychologiczno - pedagogiczną;**

- a) praca z uczniem powinna zmierzać w kierunku pomocy uczniowi w zrozumieniu zachowania, w zmianie postępowania i postawy ucznia,
- b) pomoc ta może być udzielona przez pedagoga i psychologa szkolnego,
- c) w szczególnym przypadku może być konieczność skierowania ucznia na dalsze badania specjalistyczne i terapię, np. do poradni psychologiczno - pedagogicznej.

## **6. Środki dyscyplinarne wobec sprawcy.**

- 1) Wobec sprawcy cyberprzemocy szkoła stosuje standardowe kary jak wobec sprawców każdej przemocy, zawarte w statucie szkoły.
- 2) Celem sankcji powinno być zatrzymanie przemocy, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi, wzbudzenie w sprawcy refleksji na temat swojego zachowania, pokazanie całej społeczności szkolnej, że cyberprzemoc nie będzie tolerowana.
- 3) Podejmując decyzję o karze należy brać pod uwagę:
  - a) rozmiar i rangę szkody,
  - b) czas trwania prześladowania,
  - c) świadomość popełnionego czynu,
  - d) motywację sprawcy,
  - e) rodzaj rozpowszechnionego materiału.

## **7. Działania wobec ofiary cyberprzemocy.**

- 1) Ofiara cyberprzemocy otrzymuje w szkole pomoc psychologiczno - pedagogiczną udzielaną przez pedagoga lub wychowawcę.

- 2) Dziecko - ofiara otrzymuje poradę, jak ma się zachowywać, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa: nie utrzymywać kontaktów ze sprawcą, nie kasować dowodów tj. e-maili, SMS-ów, MMS-ów, zdjęć, filmów. Ważna jest też zmiana danych kontaktowych np. na komunikatorze, zmiana adresu e-mail, a nawet w szczególnie trudnych sytuacjach numeru telefonu (oczywiście robią to rodzice).

## **8. Ochrona świadków, którzy zgłaszają zdarzenie.**

- 1) Ważne jest, by w wyniku interwencji nie narażać świadka na groźby i zdarzenia ze strony sprawcy. Całe postępowanie powinno być prowadzone w sposób bardzo dyskretny i poufny.

## **9. Sporządzenie dokumentacji z zajęcia**

- 1) Pedagog szkolny zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia.

## **10. Powiadomienie sądu rodzinnego i policji**

- 1) W przypadku, gdy rodzice odmawiają współpracy ze szkołą lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń - sprawca nie zaniechał dotychczasowego postępowania, konieczne jest zawiadomienie o sprawie sądu rodzinnego, w szczególności, kiedy pojawiają się informacje o innych przejawach demoralizacji ucznia. Podobnie postępuje się, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne środki, a uczeń nie wykazuje poprawy zachowania.
- 2) W wypadku bardzo drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa dyrektor szkoły zgłasza ten fakt policji, która prowadzi dalsze działania.

ZASADY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI I INNYCH PRACOWNIKÓW SZKOŁY W PRZYPADKU PODEJRZENIA  
DOSTĘPU MAŁOLETNICH DO TREŚCI SZKODLIWYCH, NIEPOŻĄDANYCH I NIELEGALNYCH

**Rodzaj zagrożenia objętego procedurą**

Zagrożenie łatwym dostępem do treści szkodliwych, niedozwolonych, nielegalnych i niebezpiecznych dla zdrowia (pornografia, treści obrazujące przemoc, promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci, popularyzujące ideologię faszystowską i działalność niezgodną z prawem, nawołujące do samookaleczeń i samobójstw, korzystania z narkotyków; niebezpieczeństwo werbunku dzieci i młodzieży do organizacji nielegalnych i terrorystycznych).

**Telefony/kontakty alarmowe krajowe**

Zgłaszanie nielegalnych treści: [www.dyzurnet.pl](http://www.dyzurnet.pl), numer alarmowy 112

**Sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia**

Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów

Reakcja szkoły w przypadku pozyskania wiedzy o wystąpieniu zagrożenia będzie zależna od tego, czy:

- a) treści te można bezpośrednio powiązać z uczniami danej szkoły,
- b) treści nielegalne lub szkodliwe nie mają związku z uczniami danej szkoły, lecz wymagają kontaktu szkoły z odpowiednimi służbami.

**Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów**

W pierwszej kolejności należy zabezpieczyć dowody w formie elektronicznej (pliki z treściami niedozwolonymi, zapisy rozmów w komunikatorach, e-maile, zrzuty ekranu), znalezione w Internecie lub w komputerze dziecka. Zabezpieczenie dowodów jest zadaniem rodziców lub opiekunów prawnych dziecka, w czynnościach tych może wspomagać ich przedstawiciel szkoły posiadający odpowiednie kompetencje techniczne.

W pierwszym przypadku rozwiązanie leży po stronie szkoły, zaś w drugim należy rozważyć zgłoszenie incydentu policji oraz poinformować o nim serwis Dyzurnet ([dyzurnet.pl](http://dyzurnet.pl)).

**Identyfikacja sprawcy (-ów)**

W identyfikacji sprawców kluczową rolę odgrywają zgromadzone dowody. W procesie udostępniania nielegalnych i szkodliwych treści małoletnim biorą udział na ogół: twórca

treści – np. pornograficznych oraz osoby, które udostępniły je dziecku. Często są nimi rówieśnicy – uczniowie tej samej szkoły czy klasy, dzieci sąsiadów. Konieczne jest poinformowanie wszystkich rodziców/prawnych opiekunów dzieci uczestniczących w zdarzeniu o sytuacji i roli ich dzieci.

### **Działania wobec sprawców zdarzenia ze szkoły/spoza szkoły**

W przypadku udostępniania przez ucznia treści opisanych wcześniej jako szkodliwe nielegalne i niebezpieczne dla zdrowia przeprowadza się z nim rozmowę na temat jego postępowania. Działania szkoły koncentrują się na aktywnościach wychowawczych. W przypadku upowszechniania przez sprawców treści nielegalnych (np. pornografii dziecięcej) składa się zawiadomienie o zdarzeniu na policji.

### **Działania wobec ofiar zdarzenia**

Dzieci – ofiary i świadków zdarzenia – począwszy od pierwszego etapu interwencji otacza się opieką psychologiczno - pedagogiczną.

### **Aktywności wobec świadków**

W przypadku, gdy informacja na temat zdarzenia dotrze do środowiska rówieśniczego ofiary – w klasie czy szkole – podejmowane są działania edukacyjne i wychowawcze.

### **Współpraca z policją i sądami rodzinnymi**

W przypadku naruszenia prawa, np. rozpowszechniania materiałów pornograficznych z udziałem nieletniego lub prób uwiedzenia małoletniego w wieku do 15 lat przez osobę dorosłą, szkoła – w porozumieniu z rodzicami dziecka – niezwłocznie powiadamia policję.

## **PRAWA DZIECKA**

### **Zgodnie z Konwencją o prawach dziecka, ma ono prawo do:**

- do życia i rozwoju, do tożsamości, obywatelstwa,
- swobody myśli, sumienia i wyznania, wyrażania poglądów, w tym w postępowaniu administracyjnym i sądowym,
- do ochrony życia prywatnego, rodzinnego, domowego, tajemnicy korespondencji
- do wychowania w rodzinie i kontaktów z rodzicami w przypadku rozłączenia z nimi, prawo poznania rodziców, jeżeli to możliwe,
- do wolności od tortur, poniżającego traktowania, przemocy fizycznej lub psychicznej, wyzysku, nadużyć seksualnych,
- do swobodnego zrzeszania się, pokojowych zgromadzeń,
- do odpowiedniego do wieku i stopnia rozwoju traktowania w ramach postępowania karnego,
- społeczne, w tym prawo do odpowiedniego standardu życia, opieki w instytucjach i zakładach, ochrony socjalnej, ochrony zdrowia, rehabilitacji społecznej i zdrowotnej,
- do ochrony przed wyzyskiem ekonomicznym, podejmowaniem pracy w zbyt wczesnym wieku,
- do wypoczynku i czasu wolnego,
- dostępu do informacji i materiałów pochodzących z różnych źródeł,
- do nauki, w tym prawo do bezpłatnej i obowiązkowej nauki w zakresie szkoły podstawowej.

(Źródło: Konwencja o prawach dziecka - Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej - Portal Gov.pl)

## **GDZIE SZUKAĆ POMOCY? – TELEFONY**

**NUMER ALARMOWY – 112**

**DZIECIĘCY TELEFON ZAUFANIA RZECZNIKA PRAW DZIECKA – 800 12 12 12**

**TELEFON ZAUFANIA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY – 116 111**

**OGÓLNOPOLSKI TELEON DLA OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE „NIEBIESKA LINIA” – 116 123**

**INFORMACJE O NIELEGALNYCH I NIEPOKOJĄCYCH TREŚCIACH W INTERNECIE - 801 615 005/dyzurnet@dyzurnet.pl**

**OGÓLNOPOLSKI TELEFON ZAUFANIA NARKOTYKI – 880 199 990**

**STOWARZYSZENIE DLA UZALEŻNIONYCH OD NARKOTYKÓW, BEZDOMNYCH, ZAKAŻONYCH HIV – MONAR – 574 734 814**

**STOWARZYSZENIE INTERWENCJI PRAWNEJ – 880 145 372**

**CARITAS – POMOC FINANSOWA DLA RODZIN - 22 334 85 00/22 334 85 85**